

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí program pro jednotný trh, konkurenceschopnost podniků, včetně malých a středních podniků, a evropskou statistiku a kterým se zrušují nařízení (EU) č. 99/2013, (EU) č. 1287/2013, (EU) č. 254/2014, (EU) č. 258/2014, (EU) č. 652/2014 a (EU) 2017/826

[COM(2018) 441 final – 2018/0231 (COD)]

(2019/C 62/06)

Zpravodaj: **Oliver RÖPKE**

Spoluzpravodajka: **Violeta JELIĆ**

Konzultace	Evropský parlament, 14/06/2018 Rada, 26. 6. 2018
Právní základ	čl. 114 odst. 1, čl. 169 odst. 3, čl. 43 odst. 2 a čl. 173 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie
Odpovědná specializovaná sekce	Jednotný trh, výroba a spotřeba
Přijato ve specializované sekci	2. 10. 2018
Přijato na plenárním zasedání	17. 10. 2018
Plenární zasedání č.	538
Výsledek hlasování	187/4/2
(pro/proti/zdrželi se hlasování)	

1. Závěry a doporučení

1.1. Jednotný trh představuje důležitý základ pro tvorbu hospodářského růstu a konkurenceschopnosti. Významným způsobem se podílí na tvorbě pracovních míst a poskytuje spotřebitelům široký výběr zboží a služeb a může také sloužit jako základ pro budování prosperity v Evropské unii.

1.2. Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) v zásadě vítá začlenění pěti předchozích programů (jakož i evropského statistického programu, jenž se však netýká pouze jednotného trhu) a řady rozpočtových položek do programu pro jednotný trh, jelikož se dá očekávat, že to vytvoří synergie alepší nákladovou efektivitu.

1.3. EHSV souhlasí s Komisí, že je třeba odstranit stávající překážky a pokročit s tvorbou, prováděním a prosazováním práva Unie v oblastech vnitřního trhu. Platí to především pro oblasti zboží a služeb, zadávání veřejných zakázek, dozoru nad trhem, práva obchodních společností, smluvního práva a mimosmluvních závazků, boje proti praní peněz, volného pohybu kapitálu, finančních služeb a hospodářské soutěže a vývoje nástrojů správy. EHSV požaduje vytvoření spravedlivého a úplného vnitřního trhu, který by měl brát v potaz rovněž dodržování pracovních, spotřebitelských a environmentálních norem.

1.4. V souvislosti s potravinovým řetězcem však EHSV vyzývá Komisi, aby zajistila financování v rámci kategorie 3 – „přírodní zdroje a životní prostředí“ kvůli úzké vazbě programu na zemědělskou politiku.

1.5. EHSV vítá návrh Komise vyčlenit 25 % dostupných finančních prostředků na plnění cílů Pařížské dohody v oblasti klimatu, ale chtěl by získat další informace o tom, jaké výdaje se považují za související s klimatem.

1.6. EHSV konstatuje, že objem práce v politice ochrany spotřebitelů neustále narůstá, v neposlední řadě kvůli digitální transformaci. Naléhavě proto vyzývá Komisi, aby ještě více rozvíjela spolupráci se sítěmi a organizacemi spotřebitelů a odpovídajícím způsobem navýšila financování ochrany spotřebitelů.

1.7. EHSV konstatuje, že podle Komise má být financování priorit v novém programu pro jednotný trh stanoveno na přibližně 3,9 miliardy EUR, tj. přibližně na stejné úrovni, jako ve stávajícím finančním období 2014–2020. Je však znepokojen, že jednání o finančním rámci EU by mohla vést ke škrtům, a tedy i k nižšímu rozpočtu než v minulosti. Vítá nicméně skutečnost, že v souvislosti s programem COSME jsou v rámci programu InvestEU k dispozici další 2 miliardy EUR a že je možné kombinovat financování z jiných programů.

1.8. Statistiky vytvořené evropským statistickým programem mají vysokou evropskou přidanou hodnotu a představují jeden ze základů pro politiky Evropské unie, a to zvláště politiky týkající se jednotného trhu. EHSV proto souhlasí s názorem Komise, že stávající evropský statistický program bude i v rámci nového programu pro jednotný trh nadále dostávat nezbytné prostředky.

1.9. EHSV vyzývá k tomu, aby byli evropští sociální partneři náležitým způsobem zapojeni do všech fází nového programu pro jednotný trh.

2. Obecné připomínky k novému programu pro jednotný trh

2.1. EHSV opakovaně zdůrazňoval, že jednotný trh je základním kamenem evropského integračního procesu a významně přispívá k hospodářskému růstu a tvorbě pracovních míst. Mimo to může jednotný trh přispívat i k prosperitě⁽¹⁾.

2.2. EHSV již ve svém stanovisku k víceletému finančnímu rámci na období po roce 2020⁽²⁾ kriticky poukázal na to, že pro další období financování je k dispozici ještě méně prostředků pro dosažení cílů Evropské unie než v období současném.

2.3. V rámci víceletého finančního rámce EU Komise navrhuje konsolidovat řadu programů a rozpočtových položek týkajících se konkurenceschopnosti podniků (včetně malých a středních podniků), ochrany spotřebitelů, zákazníků a koncových uživatelů ve finančních službách, tvorby politik ve finančních službách, potravinového řetězce a rozvoje a vypracovávání a šíření evropských statistik. EHSV tento návrh v zásadě vítá, jelikož může dosáhnout synergií a zvýšit efektivitu financování podporovaných projektů. Program také nabízí flexibilnější finanční rámec, díky kterému bude pro příjemce snazší projekty provádět.

2.4. Hodnocení jednotlivých programů, které bude nyní začleněno do nového programu pro jednotný trh, také ukazuje vysokou evropskou přidanou hodnotu, kterou tyto různé iniciativy přinášejí.

2.5. Je třeba konstatovat, že stále ještě existují překážky a zábrany pro jednotný trh. Je proto důležité sledovat vývoj v této oblasti, vyhodnocovat zbývající překážky a stanovit plán postupu, aby jednotný trh mohl hladce fungovat v zájmu všech. EHSV souhlasí s Komisí, že nový program může pomoci zlepšit fungování jednotného trhu prostřednictvím navrhování, provádění a prosazování právních předpisů EU. Opatření EU musí vést k jednoduchému, srozumitelnému, stabilnímu a předvídatelnému regulačnímu rámci pro podniky, pracovníky a občany. EHSV požaduje vytvoření spravedlivého a úplného vnitřního trhu, který by měl brát v potaz rovněž dodržování pracovních, spotřebitelských a environmentálních norem.

2.6. EHSV zvláště vítá možnost financovat činnosti a projekty souhrnně napříč několika programy EU, jako je InvestEU, Horizont Evropa a Evropský sociální fond. Mohlo by to přinést synergie a zároveň zjednodušit financování projektů.

2.7. EHSV také upozorňuje na zvláštní význam dalšího rozvoje daňové politiky EU na podporu účinného, konkurenceschopného a spravedlivého jednotného trhu⁽³⁾.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 125, 21.4.2017, s. 1.

⁽²⁾ ECO/460 – stanovisko *Víceletý finanční rámec na období po roce 2020* (přijato na plenárním zasedání v září 2018).

⁽³⁾ Úř. věst. C 125, 21.4.2017, s. 1.

3. Cíle programu

3.1. Malé a střední podniky hrají v evropském hospodářství ústřední roli. 99 % podniků v EU jsou malé a střední podniky a dvě třetiny zaměstnanců v některém z nich pracují. Podle názoru EHSV je tedy zásadní, aby Evropská unie malé a střední podniky podporovala ve zlepšování jejich konkurenceschopnosti. EHSV si přeje zdůraznit význam podpůrných opatření pro profesní služby a pro služby určené podnikům, které slouží jako podpora konkurenceschopnosti evropských malých a středních podniků. Jsou zásadní pro mnoho dalších odvětví a hrají klíčovou roli při servitizaci evropského hospodářství.

3.2. EHSV by chtěl vyzdvihnout pozitivní zkušenost s programem COSME, který byl velkým přínosem pro malé a střední podniky díky své podpoře zaměřené na potřeby v oblastech, jako je cestovní ruch, textilní odvětví a další odvětví, čímž výrazně přispěl k hospodářskému růstu a tvorbě nových pracovních míst. Podpora prostřednictvím tohoto programu by tedy měla nadále pokračovat a mělo by se na ni navázat.

3.3. Malé a střední podniky se v poslední době potýkají se značnými obtížemi v přístupu k financování. Malé a střední podniky nejsou kvůli nedostatečné bonitě schopné činit odpovídající investice do oblastí budoucnosti, jako je digitalizace, inovace a globalizace. To má negativní dopad na hospodářský růst a tvorbu pracovních míst a může to i ohrozit existenci podniků. EHSV proto vítá dodatečnou možnost refinancování s využitím dluhových a kapitálových nástrojů v rámci nového fondu InvestEU.

3.4. Kromě toho je nezbytná podpora v oblasti budování kapacit pro sociální partnery, veřejnou správu a další příjemce, aby měly tyto subjekty možnost účastnit se programů EU.

3.5. Podpora pro mladé podnikatele a inovativní produkty a služby bude jedním z klíčových prvků programu pro jednotný trh. EHSV je toho názoru, že využívání klastrových iniciativ na podporu nových obchodních modelů, pokročilých technologií, nízkouhlíkových a zdrojově efektivních řešení a dalších oblastí, jako jsou iniciativy pro mezinárodní činnosti, hledání zaměstnanců a zvyšování jejich kvalifikace, představuje pozitivní přístup. Výbor podporuje činnost Evropské platformy spolupráce mezi klastry.

3.6. V mnoha odvětvích hospodářství se již využívání digitálních řešení považuje za samozřejmost. Pokračující úspěch a konkurenceschopnost malých a středních podniků závisí i na včasných investicích do vhodné digitální infrastruktury. EHSV je proto zastáncem podpory malých a středních podniků v jejich investicích do digitálních projektů. Tyto projekty by měly být navrženy tak, aby byly přínosné jak obchodnímu odvětví, tak občanské společnosti jako celku.

3.7. EHSV podporuje pokračování podpory určené digitálním portálům Vaše Evropa, SOLVIT a Vaše Evropa – Poradenství, systému pro výměnu informací o vnitřním trhu a srovnávacímu přehledu výsledků v oblasti vnitřního trhu a podpory vytváření a rozšiřování dalších veřejných digitálních služeb a spolupráce orgánů v členských státech i mezi nimi v digitální oblasti, a to i ve spojení s programem Digitální Evropa.

3.8. EHSV v této souvislosti vítá progresivní přístup Komise, která chce vyčlenit 25 % dostupných finančních prostředků na plnění cílů Pařížské dohody v oblasti klimatu, ale chtěl by získat další informace o tom, jaké výdaje se považují za související s klimatem.

3.9. Cílem programu pro jednotný trh je podporovat zájmy spotřebitelů a zajišťovat vysokou úroveň ochrany spotřebitelů. EHSV konstatuje, že výzvy pro politiku ochrany spotřebitelů obecně vzato neustále narůstají, a to částečně kvůli on-line obchodování se zbožím a službami, resp. kvůli digitální transformaci, a částečně kvůli nepřiměřeným deregulačním opatřením, jako je např. zrušení právních opatření k zajištění kvality nebo ustanovení o přístupu k povoláním. Nový program proto musí zajistit, že spotřebitelé budou dostávat příslušné informace a podporu ve svých spotřebitelských aktivitách. Zároveň musí být zaručena rovněž odpovídající podpora a informovanost podniků v oblasti předpisů na ochranu spotřebitele.

3.10. Finanční a hospodářská krize, která započala v roce 2008, ukázala, že je zvláště důležité poskytovat spotřebitelům komplexní poradenství a informace o finančních službách, a to včetně dluhového poradenství. Kromě toho je třeba do tvorby politik v této oblasti mnohem intenzivněji zapojit občanskou společnost, a to zejména podporou organizací, které hájí strategické zájmy spotřebitelů v oblasti finančních služeb.

3.11. Poskytování tržních a spotřebitelských informací a přístup k prostředkům právní nápravy by měly být zajištěny prostřednictvím podpory organizací na ochranu spotřebitelů a příslušných donucovacích orgánů. EHSV nicméně konstatuje, že nová politika pro spotřebitele neodpovídá legitimním očekáváním spotřebitelů, jak se uvádí v nedávném stanovisku EHSV k danému návrhu Komise.

3.12. Ochrana spotřebitelů je na úrovni Evropské unie silně podporována, a to zejména prostřednictvím sítě evropských spotřebitelských center a Evropské organizace spotřebitelů (BEUC). V minulých letech dokázala síť dosáhnout k milionům spotřebitelů a informovat je a reagovala také na několik stovek tisíc dotazů spotřebitelů. Organizace BEUC aktivně zastupuje zájmy spotřebitelů ve všech podstatných oblastech politiky EU. Podpora určená pro tuto síť a organizaci BEUC tvoří vysokou evropskou přidanou hodnotu. EHSV se tudíž vyslovuje pro to, aby se v této úspěšné spolupráci se sítí evropských spotřebitelských center a Evropskou organizací spotřebitelů dlouhodobě pokračovalo a aby byla tato spolupráce neustále dále rozvíjena. Vítá rovněž plánovanou spolupráci s vnitrostátními organizacemi na ochranu spotřebitelů.

3.13. Aby bylo možné lépe zastupovat zájmy spotřebitelů ve finančních službách, bylo poskytnuto financování dvěma neziskovým sdružením – Finance Watch a Better Finance, a to nejprve v rámci pilotního projektu a následně prostřednictvím přípravné činnosti. Nařízení (EU) 2017/826 o budování kapacit v této oblasti upravuje další spolufinancování těchto sdružení. EHSV naléhavě vyzývá Komisi, aby ještě více posílila spolupráci s organizacemi v této oblasti politiky.

3.14. EHSV má za to, že vzhledem k velkému množství úkolů, které je třeba provést, je rozpočet na ochranu zájmů spotřebitelů ve výši 198,5 milionu EUR velmi omezený. EHSV naléhavě vyzývá Evropský parlament a Radu, aby dostupný rozpočet odpovídajícím způsobem navýšily.

3.15. Data a statistiky poskytují základ pro rozhodnutí v řadě oblastí včetně sociální, hospodářské, regionální, environmentální a zemědělské politiky. Statistiky vytvořené evropským statistickým programem proto mají vysokou evropskou přidanou hodnotu a představují jeden ze základů pro politiky Evropské unie, a to zvláště politiky týkající se jednotného trhu. EHSV tedy souhlasí s Komisí, že stávající evropský statistický program by měl i v rámci programu pro jednotný trh nadále dostávat potřebné prostředky, zejména s ohledem na nutnost modernizovat postupy tvorby statistik a na zvyšující se poptávku po statistických údajích.

3.16. Pokud jde o normy, EHSV je zastáncem jejich rychlého a včasného vytváření ve spolupráci s malými a středními podniky a zástupci zaměstnanců, spotřebitelů a zástupců z environmentální oblasti.

3.17. Program pro potravinový řetězec podporuje opatření k zajištění vysoké úrovně ochrany zdraví lidí, zvířat a rostlin a také ke zlepšení udržitelnosti evropské produkce potravin a krmiv a zvyšování norem kvality. Dopad chorob a parazitních nákaz zvířat by měl být minimalizován pomocí preventivních programů podporovaných EU. Je třeba také podporovat míru ochrany životního prostředí a biologické rozmanitosti.

3.18. Mnoho z činností v rámci programu potravinového řetězce spadá pod zemědělskou politiku a environmentální politiku. EHSV proto vyzývá Komisi, aby zajistila financování těchto činností potravinového řetězce prostřednictvím kategorie 3 pro „přírodní zdroje a životní prostředí“.

4. Rozpočet

4.1. Komise navrhuje na období 2021–2027 pro program pro jednotný trh celkový rozpočet ve výši 4 089 milionů EUR. Ten zahrnuje:

— přibližně 438 milionů EUR na cíl týkající se vnitřního trhu;

— 1 miliardu EUR na program COSME pro malé a střední podniky;

- 198,5 milionu EUR na spotřebitele;
- 220,5 milionu EUR na normalizaci;
- 552 milionů EUR na statistiku;
- 1,68 miliardy EUR na potravinový řetězec.

4.2. EHSV konstatuje, že pokud jde o srovnatelnost těchto finančních krytí se současným finančním obdobím 2014–2020, pak kvůli Brexitu a začleňování jednotlivých programů do programu pro jednotný trh lze u současného rozpočtu vytvořit pouze omezené výkazy.

4.3. EHSV konstatuje, že podle Evropské komise je financování poskytované programu pro jednotný trh srovnatelné se stávajícím finančním obdobím (přibližně 3,9 miliardy EUR), ale je znepokojen, že jednání by mohla vést k rozpočtovým škrtnutím, a tedy i snižování dostupných zdrojů oproti období 2014–2020.

4.4. EHSV poznamenává, že více než 41 % celkového rozpočtu – 1,68 miliardy EUR, je přiděleno potravinovému řetězci, což z něj činí zdaleka nejlépe financovanou položku v programu pro jednotný trh, zatímco na projekty související se spotřebitelskou politikou je k dispozici méně než 5 %.

4.5. Je potěšen, že k 1 miliardě EUR programu COSME budou navíc v rámci specializovaného nástroje pro malé a střední podniky fondu InvestEU dostupné 2 miliardy EUR⁽⁴⁾.

4.6. EHSV požaduje výrazné navýšení financování prvku spotřebitelské politiky programu pro jednotný trh, jelikož výzvy, jimž čelí politika pro ochranu spotřebitelů, značně narůstají, v neposlední řadě kvůli rostoucímu významu přeshraničního elektronického obchodování a on-line služeb.

4.7. V souvislosti s potravinovým řetězcem EHSV požaduje, aby se financování poskytovalo v rámci kategorie 3 – „přírodní zdroje a životní prostředí“ u opatření, která nejsou pokryta dozorem nad trhem. Patří sem například činnosti pro boj s chorobami zvířat a škůdci rostlin a opatření pro dobré životní podmínky zvířat.

4.8. EHSV vítá možnost kombinovaného financování projektů z dalších programů, jako je Evropský fond pro regionální rozvoj, Fond soudržnosti, Evropský sociální fond plus nebo Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova.

4.9. Stejně jako podpora malých a středních podniků a začínajících podniků a posilování konkurenceschopnosti a růstu podniků by měla být způsobilost podle článku 3 programu pro jednotný trh rozšířena na opatření, která umožňují veřejnosti, spotřebitelům, koncovým uživatelům, odborovým organizacím a zástupcům občanské společnosti a podniků se aktivně podílet na diskusi o politikách, na tvorbě politik, na procesu rozhodování i na podpoře činnosti vnitrostátních a celounijních zastupitelských organizací.

V Bruselu dne 17. října 2018.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Luca JAHIER

⁽⁴⁾ COM(2018) 439 final.